

„Jak wspierać rozwój małego dziecka – pomysły na zabawy sensoryczne w domu”

W okresie wczesnego dzieciństwa następuje rozwój percepcji słuchowej/wzrokowej, sprawności motorycznych, zaczynają kształtować się umiejętności w zakresie komunikowania się, dzieci nabywają zaufania do innych ludzi. Jest to doskonały moment na stwarzanie dziecku warunków do różnego rodzaju doświadczeń sensorycznych, gdyż ewentualne zaburzenia w tym zakresie w znaczącym stopniu mogą wpłynąć na zahamowanie rozwoju tychże umiejętności. Coraz więcej dzieci ma problemy z przetwarzaniem bodźców sensorycznych, co skutkuje min. trudnościami w uczeniu i koncentracji, nadwrażliwością na różnego rodzaju bodźce lub nadmiernym ich poszukiwaniem, obniżoną koordynacją ruchową czy problemami z jedzeniem.

Daje się to zaobserwować u dzieci stawiających swoje pierwsze kroki w przedszkolu. Widoczna jest u nich wybiórcza dieta, problemy w kontaktach z rówieśnikami, niechęć lub wręcz lęk przed pobrudzeniem rąk np. podczas malowania farbami. Dużą wartość ma wczesne rozpoznawanie i diagnozowanie dzieci w tym kierunku ponieważ zapobiega późniejszym problemom. Ważna jest również profilaktyka, której mogą się podjąć rodzice. Dom jest doskonałym miejscem do organizowania dziecku zabaw z zakresu sensoryki bez konieczności posiadania specjalistycznego sprzętu.

RODZICU!

Wzbogacaj codzienne zabawy z dzieckiem o te, które dostarczają różnego rodzaju wrażeń sensorycznych. Możesz skorzystać z przedstawionych poniżej propozycji lub stworzyć własny scenariusz takiej zabawy.

Spróbuj wspólnie z dzieckiem zaczerpnąć dom, a może uda Wam się odkryć każde z jego pomieszczeń na nowo?

SALON

„BIWAK”

Potrzebne będą: dwa krzesła, koce, kołdra, poduszki, gazety, foliowe torebki, płyta z odgłosami przyrody, latarka lub świecące zabawki.

Zaproponuj dziecku wyprawę na biwak. Spakujcie do plecaczka niezbędne rzeczy i prowiant na drogę (mogą być to małe kanapeczki zawinięte w folię aluminiową). Pokonujcie napotkane

po drodze przeszkody. Krzesło może być przewróconym drzewem pod którym trzeba przejść. Poduszki/materac to grząska dróżka. Zwinięty dywan to niewielki rów. Foliowe torebki lub worek na śmieci mogą zmienić się w strumyk, który trzeba pokonać bosymi stopami. Po dotarciu na miejsce rozbijcie namiot skonstruowany z dwóch krzeseł i koca. Przygotujcie „palenisko” – uformujcie gazety w rulony, ułóżcie w stos imitując ognisko. Posilcie się przygotowanymi kanapeczkami, poproś dziecko aby pomogło Ci je rozpakować. Po męczącej wyprawie należy się odpoczynek. Zawień dziecko, a następnie siebie w kołdrę lub koc i poleżcie tak przez chwilę. Następnie poproś je aby wydostało się z rulona i schowajcie się w namiocie gdyż zaczął padać deszczyk (możesz włączyć płytę z odgłosami przyrody). Umilcie sobie czas spędzony w namiocie bawiąc się latarkami bądź świecącymi zabawkami. Każda wspaniała wyprawa szybko się kończy. Złóżcie namiot, spakujcie plecak. Po powrocie z biwaku możesz porozmawiać z dzieckiem na temat waszej wspólnej wyprawy lub stworzyć razem rysunek na ten temat.

Inne propozycje wspólnych zabaw w salonie:

- Wspólne słuchanie piosenek/wierszyków dla dzieci. Przy piosenkach można tańczyć, klaskać lub grać na instrumentach (instrument można zrobić wspólnie z dzieckiem np. grzechotkę – do plastikowej butelki wrzucić kilka fasolek i ozdobić butelkę).
- Przeciąganie liny lub zwiniętego koca
- Zawody w skakaniu na jednej nodze
- „Bitwa na poduszki”, „Bitwa na śnieżki zrobione z gazety”

ŁAZIENKA

„ODKRYWCY WIELKICH MÓRZ”

Potrzebne będą: wanna/brodzik, zabawki do kąpieli, kubeczki, papierowe łódeczki, pieniący się płyn do kąpieli, przedmioty, które toną i unoszą się na wodzie.

Zamień kąpiel w wyprawę na nieznaną wodę. Wrzuć do wody różne przedmioty, zróbcie z dzieckiem pianę. Poproś je aby spróbowało wyłowić „skarby” ukryte na dnie. Bawcie się papierowymi łódeczkami, puszczajcie, zatapiajcie tworząc fale i wiry na wodzie. Plastikowe zabawki do kąpieli mogą zamienić się w transportowe statki, które przewożą towar z jednego na drugi brzeg.

Inne propozycje wspólnych zabaw w łazience:

- Zabawy w przelewaniu wody, wykorzystujemy pojemniki i butelki o różnej pojemności. Pytamy gdzie jest więcej gdzie mniej przy zademonstrowaniu, że do różnych pojemników wlewamy tę samą ilość wody.
- Puszczanie na wodę przedmiotów o zróżnicowanej strukturze, porównywanie ciężaru przedmiotów pływających i tonących.
- Rozróżnianie dźwięków wydawanych przez różne przedmioty wrzucane do wody
- Wysłuchiwanie dźwięków związanych z odgłosem wody i odgadnięcie co to za dźwięk: splukiwanie wody, kapiąca woda, nalewanie wody.
- Zabawy z lustrem: robienie śmiesznych min, zwracanie uwagi na lustro w momencie gdy odkręcona jest ciepła, zimna woda.
- Rysowanie palcem po zaparowanym lustrze
- Mycie lalek, samochodzików
- Puszczanie baniek mydlanych
- Badanie „kształtu” wody poprzez przelewanie jej do różnych naczyń.

KUCHNIA

„DOMOWA ORKIESTRA”

Potrzebne będą: drewniane łyżki, garnki, plastikowe i kartonowe pudełka.

Ustawcie instrumenty – pudełka, garnki, pokrywki, łyżki i rozpocznijcie koncert!!! Grajcie uderzając drewnianymi łyżkami w zgromadzone przedmioty, zwracajcie uwagę jaki wydają dźwięk, uderzajcie raz mocno raz delikatnie.

„MALI ARTYŚCI”

Potrzebne będą: taca, pianka do golenia, mąka, kasza.

Na tacy lub stole wyłożonym ceratą baw się z dzieckiem w tworzenie niecodziennych obrazów. Rysujcie w mące, kaszy, piance do golenia. Fotografuj powstałe dzieła, po wydrukowaniu ich możesz stworzyć domową galerię i zaprosić np. dziadków na wystawę prac.

Inne propozycje na ciekawe zabawy w kuchni

- „Robienie kanapeczek, ciasteczek i bułeczek...” Przygotowywanie potrawy, którą je później cała rodzina. Wspólne robienie sałatek (dziecko może, wrzucać produkty, mieszać, solić itp.). Robienie ciastek na niby, np. z masy solnej (wymieszanie jednej szklanki mąki z jedną szklaną soli oraz połową szklanki wody) lub plasteliny. Wspólne nakrywanie do stołu, dbanie o estetykę (można zaproponować zabawę w restaurację).

Liczenie nakryć i elementów znajdujących się na stole. Następnie wspólne sprząatanie, segregowanie naczyń.

- Rozróżnianie produktów na podstawie ich smaku.
- Należy wybrać kilka rzeczy o różnym smaku np. cytryna, miód, czekolada, ogórek, kawałek bułki. Następnie powinno się pokazać dziecku te przedmioty. Zadaniem dziecka, które ma zamknięte oczy, jest rozpoznanie produktów na podstawie smaku.
- Rozróżnianie produktów na podstawie ich zapachu.
- Należy wybrać 6 rzeczy o intensywnym zapachu np. cytryna, herbata, mięta, miód, lawenda, czekolada, pokazać dziecku te przedmioty, a następnie zawiązać dziecku oczy. Zadaniem dziecka jest rozpoznanie tych przedmiotów na podstawie zapachu.

**Życzę udanej zabawy podczas kreowania domowej przestrzeni w niezwykle świat
wrażeń sensorycznych.**

Opracowanie: Joanna Adamska

Bibliografia:

- Klimowa M. (1997), Zabawy z moim dzieckiem, Wydawnictwo Takt, Kielce.
Czeglik A. (2010), Pierwsza pomoc w diagnozie przedszkolnej [w:] Bliżej przedszkola, 10/2010, nr 10.109.
Friedl J. (2006), Zabawy, które uczą Jak wspierać rozwój małego dziecka?, Wydawnictwo Jedność, Kielce.